

Prečo Prievidza hradby nemala...

Vidím mu to na nose. Ako učiteľ dejepisu s dvadsaťročnou praxou viem, o čom hovorím. Žiak Šípoš opäť niečo chystá. Buď vyvedie niečo, s čím budem mať robotu nielen ja, ale aj pedagogická rada, alebo bude zasa nesmierne múdry. Vedeckejší než celá Slovenská akadémia vied, pápežskejší než pápež. Prečo? Preto, lebo doma si dôkladne naštuduje čosi v súvislosti s dejinami a potom v snahe ohúriť celú triedu sa ma spýta na niečo, na čo by som nevedel rýchlo a primerane reagovať. Napríklad. Minule chcel vedieť, aké a koľko germánskych a slovanských kmeňov uvádza Publius Cornelius Tacitus vo svojom spise *Germania* z 1. storočia po Kristovi.

Už je to tu. Žiak Šípoš dvíha ruku. V očiach má radosť. Mám ju aj ja. Čím ma len dnes chce prekvapiť?

– „Pán učiteľ, ako je možné, že Prievidza, kráľovské mesto, dostala výsady od kráľovnej Márie už v roku 1383 a mestské hradby nikdy nemala na rozdiel od iných kráľovských miest?“

Uf, to mi odľahlo. Už som si myslel, že bude chcieť rozoberať Sallustiovu *Vojnu s Jugurtom*. Len toho Jugurtu by nazval Jogurtom. Triedny rebel Šípoš má v podobných mystifikáciách a slovných hračkách mimoriadnu záľubu. Pozriem na hodinky. O päť minút zvoní. Času málo, musím sa poponáhľať.

– „Najskôr vám odpoviem jazykom dnešných dní. Zdĺhavá byrokratická mašinéria, ekonomická prosperita, živel, dlhodobý strategický význam. Čo to znamená? Každé mesto muselo požiadať o súhlas na výstavbu hradieb kráľovskú komoru. Tá súhlas takmer vždy dala, veď išlo o ochranu miest, ktoré boli slobodné a podliehali iba jej moci. Nedala súhlas iba vtedy, ak boli ohrozené záujmy kráľovskej koruny. A to sa stávalo iba vo výnimočných prípadoch. Čo z toho vyplýva? Keby mesto Prievidza požiadalo o povolenie na vybudovanie hradieb, súhlas by isto dostalo. V tom problém nevidím. Ekonomická prosperita je daná príjmami do mestskej pokladnice. Ak mestská pokladnica duní prázdnotou, ako občas vaše hlavy, potom mesto nemalo za čo stavať. A pustošivý živel? Všetci veľmi dobre viete, že 26. septembra 1678 Tököliho povstalci spustošili Prievidzu, pričom ohňom vzal skazu aj mestský archív. V ňom by sme našli mnohé odpovede na vaše otázky a nemuseli smútiť ako Scipion Africanus nad

Prečo Prievidza hradby nemala...

zborenými hradbami slávneho Kartága. Dlhodobý strategický význam, zvlášť keď križovatka obchodných ciest viedla ...“

Zvoní. Zasa som neprebral celé učivo predpísané osnovami. Prešibaný Šípoš ma dostal, lebo nabudúce nebudem môcť skúšať nové učivo.

Dokončujem. „Aj keď kráľovské mesto Prievidza hradby nikdy nemalo, má ich dnes, zo všetkých svetových strán, len v inej forme. Hádajte v akej?“ pýtam sa.

Všetci sú v rozpakoch, pripomínajú mi Napoleona pri pohľade na horiacu Moskvu. Len Šípoš začína napodobňovať rozbiehajúci sa parný rušeň. Žiakom svitá. Osvietil ich Ľudovít XIV. – legendárny kráľ Slnko. Rapkajú... od Nedožier, od Bojníc, od Handlovej a od Koša. Som rad, že vyriešili jednoduchý rébus novodobých hradieb súčasného mesta Prievidza, ktorými sú rampy, spisovne povedané závory na železničných prístupoch.

Marian Pös

od Nedožier

od Handlovej

od Bojníc

od Koša